

Motion till riksdagen 2010/11:So224

av Marie Nordén och Maria Stenberg (S)

Ledsagarservice inom ramen för LSS

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett förtydligande bör införas i lagen, där det framgår att gravt synskadade personer kan tillhöra personkrets 3.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ingen åldersgräns bör införas i lagen.

Motivering

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) infördes den 1 januari 1994, och anledningen var att personer med omfattande funktionsnedsättningar hade sämre levnadsvillkor än de flesta andra. Intentionen var att funktionsnedsatta skulle ha möjlighet att leva på samma villkor som andra.

En av insatserna i LSS är ledsagarservice, en service som har stor betydelse för gravt synskadade. I förarbetena till lagen nämns också särskilt gravt synskadade som en målgrupp för insatsen. Till att börja med var det också självklart att gravt synskadade ska tillhöra personkrets 3 i lagen och därmed ha tillgång till ledsagarservice efter behov. Rättsläget har dock förändrats och blivit oklart, vilket fått konsekvensen att liknande ärenden bedöms på olika sätt både i kommunerna och i domstolarna. Denna rättsosäkerhet är inte acceptabel. Om en person ska få tillgång till insatsen eller ej ska endast bero på behovet och inte på var i landet man är bosatt. Idag händer det t.o.m. att en person som har ledsagare enligt LSS blir av med insatsen när han/hon flyttar till en annan kommun. Ett förtydligande i lagen är nödvändigt. Det får aldrig råda någon tvekan om att en person med gravt synskadade ska tillhöra personkrets 3.

En gravt synskadade får betydande konsekvenser på många av livets områden. Enligt studier som Utredningsinstitutet Handu och Folkhälsoinstitutet

Fel! Okänt namn på

gjort, har 80 procent av de synskadade svårigheter att orientera sig på främmande platser, 65 procent kan inte handla sin mat, 75 procent kan inte åka kollektivt på egen hand och 50 procent kan inte självständigt ta del av sin post och sköta post- och bankärenden. Rapporter påvisar även avsevärt högre ohälsa bland exempelvis synskadade än hos övriga befolkningen. Orsaken finner man i oro och ångest över att klara sitt dagliga liv. Många tvingas leva ett passivt liv med brist på omväxling och stimulans. Konsekvensen blir hög konsumtion av antidepressiva och sömnmedel.

Allt större krav ställs idag på att individen själv ska kunna utföra sina rättigheter och skyldigheter i samhället. Service, informationsinhämtning, val som rör den personliga ekonomin, att sköta om sin hälsa genom motion etc. – allt mer förutsätts individen klara själv. Sverige är inte det tillgängliga samhälle som krävs för att personer med gravt synskadade med självklarhet ska vara delaktiga i utvecklingen. Utan rätt till personlig service ökar klyftorna och utanförskapet.

Ledsagarbegreppet kan vidgas något genom att ledsagaren också kan vara den synskadades tolk vad gäller skriftlig och digital information m.m. Ledsagaren skulle även kunna syntolka till exempel i samband med en teater- eller bioföreställning, ett idrottsarrangemang eller ett museibesök. En sådan utvidgning skulle avsevärt förbättra gravt synskadades levnadsvillkor.

Det har diskuterats en 65-årsgräns för insatser enligt LSS. LSS-kommittén tog bland annat upp frågan i sitt betänkande 2008. En åldersgräns för insatser enligt lagen är utesluten, då det skulle vara ren åldersdiskriminering.

Stockholm den 18 oktober 2010

Marie Nordén (S)

Maria Stenberg (S)